

Anna hade tur

Hon fick nytt blod gång på gång – men ingen diagnos

TEXT och BILD: Susanna Pagels

På julaftonen blev Anna Bladström, då 41 år, svimfärdig. Via akuten fick hon en blodtransfusion och piggade till. Det hände sex-sju gånger utan en riktig undersökning. Ett drygt år senare blev hon akut canceropererad.

Anna Bladström visade sig ha en aggressiv form av GIST – en sällsynt form av sarkom som uppstår i mag-tarmkanalen.

– Jag önskar att någon tog ett helhetsansvar även när man kommer in till akuten, säger Anna Bladström i dag, några år efter den första blodtransfusionen.

Vi möts i en hotelllobby i Stockholm. Hon och dottern har åkt upp från Skåne för höstlovsbesök men hamnat mitt i de nya coronarestriktionerna. Hon har vikt en timme för att berätta sin smått otroliga historia.

Efter den första blodtransfusionen den där julen 2013, mårde hon utmärkt igen. Familjen reste mycket, bland

annat till Kambodja och på våren till Paris. Där blev hon rejält trött och dålig, var som i ett vacuum med tryck i huvudet. Tillbaka i Sverige åkte hon till akuten och fick en ny blodtransfusion. Med samma goda effekt.

Så höll hon på. Ungefär varannan månad promenerade hon in på akuten och sa att hon behövde blod.

– Då fick jag först sitta i väntrummet så där länge som man ofta gör på akuten. Ibland när de hade fått provsvaren kom de springande med en bår för att hämta mig eftersom jag hade så makalöst låga värden, säger hon och himlar med ögonen för att poängtera den motsägelsefulla situationen.

En gång hade hon 38 i Hb. Det är så lågt att alla inte ens skulle överleva.

Nästan varje gång hon kom in gjordes en gastroskopi utan resultat, en gång en koloskopi men ingen dator-tomografi eller annan undersökning. Anna var självklart orolig över att hon förlorade blod men tänkte aldrig

på att gå till vårdcentralen – hon träffade ju läkare på sjukhuset gång på gång. Hon är statistiker inom biotech-branschen och har inga problem att förstå "sjukvårdsspråk".

I januari 2015, över ett år efter den första blodtransfusionen, kom hon in på akuten i väldigt dåligt skick. Någon insåg att det var dags att göra mer och hon fick en remiss till kapselendoskopi. Hon fick svälja en liten kamera som på sin naturliga väg ut tar bilder på hela tarmens insida och överför dem digitalt. När bilderna så småningom kom visade de "en klump i magen".

Anna frågade om hon ändå kunde åka till Idre på sportlovet och fick svaret att det inte var några problem. Hon är en kämpe och hon och dottern, då sex år, for i väg medan mannen stannade hemma för att jobba.

Men väl i Dalarna blev hon fruktansvärt sjuk. Under stor dramatik forslades hon till Skånes universitetssjukhus i Lund, först med ambulans till Mora och därifrån i ambulansflyg. Dottern blev ensam kvar och mannen fick kasta sig iväg norrut.

På sjukhuset opererades hon akut. Det ökar alltid risken att operationen blir mindre lyckad, till exempel att tumören går sönder följt av större risk för spridning.

Alla runt omkring henne var optimistiska. Hade tumören varit farlig "hade den spridit sig vid det här laget", fick hon till exempel höra av sjukvårdspersonal.

När svaret kom från patologen en månad senare stod det klart att det var allt annat än ofarligt. Det var en mycket elakartad GIST-tumör på över tio centimeter.

Det beskedet och fortsatt behandling fick hon på Sarkomcentrum i Lund. Där skulle hon också ha opererats av vana specialister på just sarkom, om hon hade fått rätt undersökning i tid.

Bara ett par år tidigare hade ett effektivt GIST-läkemedel godkänts också för att förhindra återfall efter operationer, något som tidigare var vanligt. Anna behandlades i tre år. I dag har det gått drygt fem år sedan operationen. Hon mår bra men går fortfarande på uppföljning.

För Anna blev det mest en stor lättnad att äntligen få diagnos och rätt behandling. Många har tyckt att hon borde anmäla akutmottagningen till Patientnämnden men det har hon inte gjort.

– Jag har nästan glömt bort det. Jag förstår ju att sådant kan hända när alla är så stressade och ingen orkar ta ansvaret, men det är ju helt klart ett systemfel.

Dessutom blev hennes man sjuk i cancer i samma veva som hon själv blev bättre.

– Då kom jag på att det är tusen gånger värre att vara anhörig, man är så orolig och helt vanmäktig.

Bristen på stöd till anhöriga är faktiskt bland det första Anna Bladström tar upp när vi träffas.

– Jag vet inte om det är likadant på alla sjukhus, men det är som om de anhöriga inte finns. Under hela tiden är det ingen som har frågat om min dotter behöver stöd, och ingen har frågat min man. Nu har det visserligen inte behövts, men jag tycker inte att man själv ska behöva be om det.

FAKTA OM GIST

- GIST står för gastrointestinal stromacellstumör. Den uppstår oftast i magsäcken följt av tunntarmen. Upptäcks bäst med datortomografi.
- Det är en cancersjukdom i gruppen sarkom. Sarkom är ovanligt men består av många olika typer av tumörer som kan uppstå var som helst i kroppen.
- Blödningar från tumörer i mage och tarm ger blodbrist som i sin tur ger trötthet och yrsel.
- GIST är sällsynt och drabbar 100–150 personer per år i Sverige.

